

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра селекції, насінництва і генетики

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри, професор

_____ Володимир ТИЩЕНКО

“ _____ ” _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

АГРОКОНСАЛТИНГ

(назва навчальної дисципліни)

Освітньо-професійна програма Еколого-економічне рослинництво

спеціальність – 201 Агрономія

галузь знань 20 – аграрні науки і продовольство

освітній ступінь Магістр

Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології

Полтава
2024/2025 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Агроконсалтинг» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Еколого-економічне рослинництво спеціальності 201 Агрономія

Мова викладання – державна

Розробники:

Маренич Микола, професор кафедри селекції, насінництва і генетики, д. с.-г. н., професор

“ ___ ” _____ 20__ року

_____

(підпис)

(Микола МАРЕНИЧ)

(Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено на засіданні кафедри селекції, насінництва і генетики протокол від “02” вересня 2024 року № 1.

Погоджено гарантом освітньо-професійної програми Еколого-економічне рослинництво

“02” вересня 2024 року

_____

(підпис)

(Володимир ГАНГУР)

(Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено головою ради з якості вищої освіти спеціальності Агрономія

_____

(підпис)

(Валентина ОНІШКО)

(Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

протокол від “02” вересня 2024 року № 1.

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів	4	
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача (обов'язкова чи вибіркова)	Обов'язкова	
Рік навчання (шифр курсу)	1 201А_мд_2024(ЕЕР)	1 201А_мз_2024[1](ЕЕР)
Семестр	1	2
Лекції (годин)	16	6
Практичні (годин)	24	4
Самостійна робота(годин)	80	110
в т. ч. індивідуальні завдання (контрольна робота) (годин)	-	13
Форма семестрового контролю	залік	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Навчити особливостей діяльності дорадчих служб в Україні; описувати роль дорадника, експерта-дорадника та об'єкта в організації демонстрації; аналізувати та узагальнювати передовий досвід дорадництва; оцінювати ефективність консультування дорадчих служб, а також застосовувати їх у сфері професійної діяльності.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік навчальних дисциплін, які передують її вивченню згідно структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми Насінництво і насіннєзнавство: Організація підприємницької діяльності в АПК.

4. Компетентності:

Інтегральна:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері агрономії під час здійснення професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов. Здатність розробляти та впроваджувати екологічно безпечні та економічно ефективні технології в агрономії.

Загальні:

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.
- ЗК2. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК3. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК5. Здатність розробляти проекти та управляти ними

Фахові:

ФК2. Здатність аналізувати та оцінювати сучасні проблеми, перспективи розвитку та науково-технічну політику в сфері агрономії.

ФК9. Здатність розробляти та застосовувати екологічно безпечні; економічно ефективні та енергозберігаючі технології вирощування сільськогосподарських культур.

ФК11. Здатність моделювати та гармонізувати технології вирощування сільськогосподарських культур на основі використання сучасних сортів і гібридів, біологізованих систем захисту рослин, обробітку ґрунту, удобрення та інноваційних технічних рішень для агроформувань регіону з різним рівнем ресурсного забезпечення.

5. Програмні результати навчання:

РН4. Здійснювати пошук необхідної інформації та оцінювати її в науково-технічній літературі, аналізувати, обробляти та оцінювати цю інформацію.

РН12. Добирати оптимальну стратегію господарювання в агрономії, у тому числі за нечіткості цілей і невизначеності умов.

РН13. Надавати консультації з питань інноваційних технологій в агрономії.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання (визначений освітньою програмою)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
РН4. Здійснювати пошук необхідної інформації та оцінювати її в науково-технічній літературі, аналізувати, обробляти та оцінювати цю інформацію.	знати основні поняття агроконсалтингу
	описувати моделі аграрного консультування
	застосовувати знання із створення дорадчих служб щодо особливостей їх діяльності в Україні
	обґрунтовувати використання методів агроконсалтингу на практиці
РН12. Добирати оптимальну стратегію господарювання в агрономії, у тому числі за нечіткості цілей та невизначеності умов.	знати основи організації впровадження результатів наукових досліджень та інновацій у виробництво
	описувати роль дорадника, експерта-дорадника та об'єкта в організації демонстрації
	аналізувати та узагальнювати передовий досвід дорадництва
	оцінювати способи доведення наукової інформації до клієнта
РН13. Надавати консультації з питань інноваційних технологій в агрономії.	знати філософські засади дорадництва
	описувати види та етапи процесу консультування
	застосовувати основні принципи раціональної організації роботи під час проведення засідань та демонстраційних заходів
	оцінювати ефективність консультування

6. Методи навчання і викладання:

- словесні (лекція, розповідь, пояснення);
- наочні (ілюстрування, спостереження);
- практичні (практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою);
- мультимедійні (використання мультимедійних презентацій);
- методи усного контролю (опитування, доповідь);
- методи письмового контролю (контрольна робота, самостійна робота).

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Агроконсалтинг – історія, потенціал та місце в системі сільськогосподарського дорадництва

Історія створення дорадчих служб. Особливості дорадчих служб в Україні. Роль агроконсалтингу в політиці сталого розвитку. Закон та інші нормативні акти, що регулюють дорадчу діяльність.

На сьогоднішній день в Україні серед значної кількості фірм, підприємств і організацій різних форм власності, які орієнтовані на консультаційну діяльність, лише незначна кількість займається питаннями консультування аграрних товаровиробників по виробничих питаннях. І набутий досвід такої діяльності дозволив сформувати окремий сектор професійних послуг – агроконсалтинг.

Тема 2. Моделі аграрного консультування, їхні особливості та ефективність

Моделі дорадчих служб у різних країнах світу. Державні організації в структурі дорадництва. Особливості приватного консультування. Особливості консультування в структурах крупних агрокомпаній.

Підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва та перехід на більш високий технічний і технологічний рівень розвитку галузі, передбачає необхідність консалтингового забезпечення сільського господарства. Як показує світовий досвід, в значній мірі цю проблему можна вирішити через структури інформаційно-консультаційної служби, основним видом діяльності яких є консалтинг в сільському господарстві. Основною метою їх функціонування є сприяння в підвищенні ефективності сільськогосподарського виробництва за допомогою доведення досягнень науково-технічного прогресу до безпосереднього товаровиробника.

Тема 3. Навчальні методи агроконсалтингу

Класифікація методів навчання. Переваги та недоліки індивідуальних методів дорадництва. Переваги та недоліки групових методів дорадництва. Переваги та недоліки масових методів дорадництва. Виставки та їх роль у процесі навчання.

Найбільш поширені три методи консультування: експертне, процесне і навчальне. Експертне консультування - найбільш пасивний метод консалтингу. Консультант самостійно проводить діагностику, розробляє рішення і рекомендації щодо їх впровадження.

При процесному консультуванні фахівці консалтингової фірми на всіх етапах розробки проекту активно взаємодіють із клієнтом, спонукуючи його висловлювати ідеї, пропозиції.

При навчальному консультуванні головне завдання фахівців - підготувати ґрунт для виникнення ідей і вироблення рішень. З цією метою вони проводять у клієнта лекції, семінари, розробляють для нього навчальні посібники, надаючи тим самим всю необхідну теоретичну і практичну інформацію.

Тема 4. Психологічні та етичні аспекти консультаційного процесу

Основні філософські засади дорадництва. Психологічні та етичні аспекти дорадчої діяльності. Теорія змін у дорадництві. Освіта як засіб досягнення мети. Роль людських та матеріальних ресурсів.

Широке впровадження психології у практику закономірно сприяє розвитку тих її галузей, що традиційно визначаються як методи психологічного впливу. Серед них одне з найважливіших місць, безумовно, посідає психологічне консультування. Конкретно й чітко визначити цей вид діяльності або однозначно вказати сфери його застосування важко, оскільки слово "консультування" вже давно стало родовим поняттям для різних видів консультативної практики.

Тема 5. Використання ІТ та інтернет-ресурсів

Інформаційні технології консалтингової діяльності. Мета створення та діяльності. Види дорадчих комітетів. Основні принципи раціональної організації роботи. Обов'язкові елементи діяльності. Побудова партнерських відносин. Організація засідань та їх проведення.

Ефективний розвиток аграрного виробництва потребує високої та ефективної системи землеробства. Інформаційні технології можуть надати істотну допомогу при вирішенні великої кількості завдань, пов'язаних із плануванням, прогнозом, аналізом і моделюванням сільськогосподарських процесів.

Тема 6. Практична організація консультаційного процесу

Процес консультування та його види. Етапи процесу консультування. Планування консультаційних заходів. Організація демонстраційних заходів.

Управлінське консультування - це вид діяльності, спрямований на рішення проблем, що стоять перед менеджерами вищої ланки в області стратегічного планування, управління господарською, інвестиційною і фінансовою діяльністю, оптимізації і підвищення ефективності діяльності компанії, а також проведення необхідних для цього аналітичної і дослідницької роботи.

Тема 7. Оцінювання консультаційного процесу

Основні методи оцінювання. Етапи експертного оцінювання. Обробка і оцінка результатів оцінювання. Оцінювання ефективності консультування.

Оцінка консультаційного процесу вимагає проведення відвертого обговорення між партнерами. Слід зрозуміти, що, на їхню думку сталося, а також причини, що пояснюють різні відносини і форми поведінки, досягнення і невдачі. Дана інформація буде дуже цінною при оцінці процесу консультування.

Тема 8. Організація впровадження результатів наукових досліджень та інновацій у виробництво

Роль науки в роботі дорадчої служби. Планування, вибір місця, проведення, оцінювання та підсумок демонстрацій. Проведення дня поля (ферми). Роль дорадника, експерта-дорадника та об'єкта в організації демонстрації. Вивчення і

узагальнення передового досвіду. Способи доведення наукової інформації до клієнта.

Метою рекомендацій є надання методичної та практичної допомоги керівникам та фахівцям малих підприємств, які займаються вирішенням питань з організації оплати праці працівників, з розробки, впровадження та використання найбільш раціональних умов для їх виробничої, підприємницької та комерційної діяльності систем оплати праці. Рекомендації можуть застосовуватися у практичній діяльності малих підприємств різних видів економічної діяльності та форм власності і господарювання.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма 201А мд 2024(ЕЕР)				заочна форма 201А мз 2024[1](ЕЕР)			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
Тема 1. Агроконсалтинг – історія, потенціал та місце в системі сільськогосподарського дорадництва	14	2	2	10	13	-	-	13
Тема 2. Моделі аграрного консультування, їхні особливості та ефективність	14	2	2	10	14	-	-	14
Тема 3. Навчальні методи агроконсалтингу.	18	2	6	10	18	2	2	14
Тема 4. Психологічні та етичні аспекти консультативного процесу	12	2	-	10	14	-	-	14
Тема 5. Використання ІТ та інтернет-ресурсів	18	2	6	10	18	2	2	14
Тема 6. Практична організація консультативного процесу	18	2	6	10	16	2	-	14
Тема 7. Оцінювання консультативного процесу	12	2	-	10	14	-	-	14
Тема 8. Організація впровадження результатів наукових досліджень та інновацій у виробництво	14	2	2	10	13	-	-	13
Усього годин	120	16	24	80	120	6	4	110

8. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма 201А_мд_2024 (ЕЕР)	заочна форма 201А_мз_2024 [1](ЕЕР)
<i>Тема 1. Агроконсалтинг – історія, потенціал та місце в системі сільськогосподарського дорадництва</i>			
1	Особливості агроконсалтингу в Україні	2	-
<i>Тема 2. Моделі аграрного консультування, їхні особливості та ефективність</i>			
2	Законодавча й нормативна база консультативної діяльності	2	-
<i>Тема 3. Навчальні методи агроконсалтингу</i>			
3	Комунікаційні методи агроконсалтингу	2	-
4	Інтерактивні методи навчання	2	2
5	Створення презентацій	2	-
<i>Тема 5. Використання ІТ та інтернет-ресурсів</i>			
6	Інформаційні ресурси дорадчих служб України	2	2
7	Інформаційні ресурси крупних компаній	2	-
8	Медійне поле аграрного бізнесу	2	-
<i>Тема 6. Практична організація консультативного процесу</i>			
9	Визначення практичних потреб сільських виробників і аналіз пропозицій та ринку	2	-
10	Планування й проведення семінару та дня поля	2	-
11	Розвиток способів отримання і передачі інформації	2	-
<i>Тема 8. Організація впровадження результатів наукових досліджень та інновацій у виробництво</i>			
12	Підготовка і впровадження рекомендацій для підприємств	2	-
	Разом	24	4

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма 201А_мд_2024(ЕЕР)	заочна форма 201А_мз_2024[1](ЕЕР)
1	Законодавча й нормативна база консультативної діяльності	10	13

2	Структура сільськогосподарського дорадництва України	10	14
3	Напрями діяльності дорадчих служб	10	14
4	Створення презентацій	10	14
5	Інформаційні ресурси	10	14
6	Визначення практичних потреб сільських виробників і аналіз пропозицій та ринку	10	14
7	Планування й проведення семінару та дня поля	10	14
8	Підготовка і впровадження рекомендацій для підприємств	10	13
	Разом	80	110

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти має сприяти закріпленню теоретичного матеріалу та практичних навичок. Цей вид роботи реалізується шляхом самостійного виконання здобувачем вищої освіти індивідуального завдання в аудиторний і позааудиторний час: контрольної роботи для здобувачів заочної форми навчання.

11. Оцінювання результатів навчання

Результати навчання	Форми контролю результатів навчання
РН4. Здійснювати пошук необхідної інформації та оцінювати її в науково-технічній літературі, аналізувати, обробляти та оцінювати цю інформацію.	<i>Форми поточного контролю знань:</i> - денна форма навчання: опитування, виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи;
РН12. Добирати оптимальну стратегію господарювання в агрономії, у тому числі за нечіткості цілей та невизначеності умов.	- заочна форма навчання: опитування, виконання вправ на практичних заняттях, контрольна робота.
РН13. Надавати консультації з питань інноваційних технологій в агрономії.	<i>Форма семестрового контролю</i> – залік.

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний

поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форма контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти							
	Денна форма здобуття освіти				Заочна форма здобуття освіти			
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи	Разом	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	контрольна робота	Разом
Тема 1. Агроконсалтинг – історія, потенціал та місце в системі сільськогосподарського дорадництва	2	5	3	10	-	-	-	-
Тема 2. Моделі аграрного консультування, їхні особливості та ефективність	2	5	3	10	-	-	-	-
Тема 3. Навчальні методи агроконсалтингу.	2	15	3	20	10	15	-	25
Тема 4. Психологічні та етичні аспекти консультаційного процесу	2	-	3	5	-	-	-	-
Тема 5. Використання ІТ та інтернет-ресурсів	2	15	3	20	10	15	-	25
Тема 6. Практична організація консультаційного процесу	2	15	3	20	10	-	-	10
Тема 7. Оцінювання консультаційного процесу	2	-	3	5	-	-	-	-
Тема 8. Організація впровадження результатів наукових досліджень та інновацій у виробництво	2	5	3	10	-	-	-	-
Написання і захист контрольних робіт	-	-	-	-	-	-	40	40
Разом	16	60	24	100	20	40	40	100

Денна форма здобуття освіти
Шкала та критерії оцінювання опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	надана повна змістовна відповідь за темою лекції; на високому рівні виявлено знання із особливостей діяльності дорадчих служб в Україні; ролі дорадника, експерта-дорадника та об'єкта в організації демонстрації; здатність аналізувати і узагальнювати передовий досвід дорадництва та оцінювати ефективність консультування дорадчих служб
1	надана коротка відповідь за темою лекції, на середньому рівні відмічено знання із особливостей діяльності дорадчих служб в Україні; ролі дорадника, експерта-дорадника та об'єкта в організації демонстрації; на низькому рівні виявлено здатність аналізувати і узагальнювати передовий досвід дорадництва та оцінювати ефективність консультування дорадчих служб
0	відсутня відповідь та не засвоєний матеріал за темою лекції, не виявлено базових знань з навчальної дисципліни

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	виконано завдання практичного заняття та надано повну змістовну відповідь на контрольні запитання, на високому рівні виявлено знання із особливостей діяльності дорадчих служб в Україні; ролі дорадника, експерта-дорадника та об'єкта в організації демонстрації; здатність аналізувати і узагальнювати передовий досвід дорадництва та оцінювати ефективність консультування дорадчих служб
4	виконано завдання практичного заняття та надано неповну відповідь на контрольні запитання, на достатньому рівні виявлено знання із особливостей діяльності дорадчих служб в Україні; ролі дорадника, експерта-дорадника та об'єкта в організації демонстрації; здатність аналізувати і узагальнювати передовий досвід дорадництва та оцінювати ефективність консультування дорадчих служб
3	виконано завдання практичного заняття та надано відповідь на контрольні запитання із суттєвими помилками, на середньому рівні відмічено знання із особливостей діяльності дорадчих служб в Україні; ролі дорадника, експерта-дорадника та об'єкта в організації демонстрації; здатність аналізувати і узагальнювати передовий досвід дорадництва та оцінювати ефективність консультування дорадчих служб
2	виконано завдання практичного заняття та надано коротку відповідь на деякі контрольні запитання, на середньому рівні відмічено знання із особливостей діяльності дорадчих служб в Україні; ролі дорадника, експерта-дорадника та об'єкта в

	організації демонстрації; на низькому рівні виявлено здатність аналізувати і узагальнювати передовий досвід дорадництва та оцінювати ефективність консультування дорадчих служб
1	не повністю виконано завдання практичного заняття, на недостатньому рівні відмічено знання із особливостей діяльності дорадчих служб в Україні та ролі дорадника, експерта-дорадника та об'єкта в організації демонстрації
0	не виконано завдання практичного заняття, відсутні базові знання з навчальної дисципліни

Шкала та критерії оцінювання самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	повністю виконано завдання самостійної роботи, на високому рівні виявлено знання із особливостей діяльності дорадчих служб в Україні; ролі дорадника, експерта-дорадника та об'єкта в організації демонстрації; здатність аналізувати і узагальнювати передовий досвід дорадництва та оцінювати ефективність консультування дорадчих служб
2	частково виконано завдання самостійної роботи, на середньому рівні відмічено знання із особливостей діяльності дорадчих служб в Україні; ролі дорадника, експерта-дорадника та об'єкта в організації демонстрації; здатність аналізувати і узагальнювати передовий досвід дорадництва та оцінювати ефективність консультування дорадчих служб
1	не повністю виконано завдання самостійної роботи, на недостатньому рівні відмічено знання із особливостей діяльності дорадчих служб в Україні та ролі дорадника, експерта-дорадника та об'єкта в організації демонстрації
0	не виконано завдання самостійної роботи, відсутні базові знання з навчальної дисципліни

Заочна форма здобуття освіти

Шкала та критерії оцінювання опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
9-10	надано повну змістовну відповідь за темою лекції, на високому рівні виявлено знання із особливостей діяльності дорадчих служб в Україні; ролі дорадника, експерта-дорадника та об'єкта в організації демонстрації; здатність аналізувати і узагальнювати передовий досвід дорадництва та оцінювати ефективність консультування дорадчих служб
7-8	надано повну відповідь із незначними помилками за темою лекції, на достатньому рівні виявлено знання із особливостей діяльності дорадчих служб в Україні; ролі дорадника, експерта-дорадника та об'єкта в організації демонстрації; здатність аналізувати і узагальнювати передовий досвід дорадництва та оцінювати

	ефективність консультування дорадчих служб
5-6	надано неповну відповідь за темою лекції, на середньому рівні відмічено знання із особливостей діяльності дорадчих служб в Україні; ролі дорадника, експерта-дорадника та об'єкта в організації демонстрації; здатність аналізувати і узагальнювати передовий досвід дорадництва та оцінювати ефективність консультування дорадчих служб
3-4	надано коротку відповідь за темою лекції, на середньому рівні відмічено знання із особливостей діяльності дорадчих служб в Україні; ролі дорадника, експерта-дорадника та об'єкта в організації демонстрації; на низькому рівні виявлено здатність аналізувати і узагальнювати передовий досвід дорадництва та оцінювати ефективність консультування дорадчих служб
1-2	надано коротку відповідь із суттєвими помилками за темою лекції, на недостатньому рівні відмічено знання із особливостей діяльності дорадчих служб в Україні та ролі дорадника, експерта-дорадника та об'єкта в організації демонстрації
0	відсутня відповідь та не засвоєний матеріал за темою лекції, не виявлено базових знань з навчальної дисципліни

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
13-15	виконано завдання практичного заняття та надано повну змістовну відповідь на контрольні запитання, на високому рівні виявлено знання із особливостей діяльності дорадчих служб в Україні; ролі дорадника, експерта-дорадника та об'єкта в організації демонстрації; здатність аналізувати і узагальнювати передовий досвід дорадництва та оцінювати ефективність консультування дорадчих служб
10-12	виконано завдання практичного заняття та надано неповну відповідь на контрольні запитання, на достатньому рівні виявлено знання із особливостей діяльності дорадчих служб в Україні; ролі дорадника, експерта-дорадника та об'єкта в організації демонстрації; здатність аналізувати і узагальнювати передовий досвід дорадництва та оцінювати ефективність консультування дорадчих служб
7-9	виконано завдання практичного заняття та надано відповідь на контрольні запитання із суттєвими помилками, на середньому рівні відмічено знання із особливостей діяльності дорадчих служб в Україні; ролі дорадника, експерта-дорадника та об'єкта в організації демонстрації; здатність аналізувати і узагальнювати передовий досвід дорадництва та оцінювати ефективність консультування дорадчих служб
4-6	виконано завдання практичного заняття та надано коротку відповідь на деякі контрольні запитання, на середньому рівні

	відмічено знання із особливостей діяльності дорадчих служб в Україні; ролі дорадника, експерта-дорадника та об'єкта в організації демонстрації; на низькому рівні виявлено здатність аналізувати і узагальнювати передовий досвід дорадництва та оцінювати ефективність консультування дорадчих служб
1-3	не повністю виконано завдання практичного заняття, на недостатньому рівні відмічено знання із особливостей діяльності дорадчих служб в Україні та ролі дорадника, експерта-дорадника та об'єкта в організації демонстрації
0	не виконано завдання практичного заняття, відсутні базові знання з навчальної дисципліни

Шкала та критерії оцінювання контрольної роботи

Написання контрольної роботи і її захист складає 40 балів. Кожне питання контрольної роботи включає п'ять питань із максимальною кількістю 6 балів кожне. На захист роботи відводиться максимальна кількість – 10 балів (по 2 бали за кожне питання)

Кількість балів	Критерії оцінювання
<i>Відповіді на питання:</i>	
5-6	повністю виконано завдання контрольної роботи, на високому рівні виявлено знання із особливостей діяльності дорадчих служб в Україні; ролі дорадника, експерта-дорадника та об'єкта в організації демонстрації; здатність аналізувати і узагальнювати передовий досвід дорадництва та оцінювати ефективність консультування дорадчих служб
3-4	частково виконано завдання контрольної роботи, на середньому рівні відмічено знання із особливостей діяльності дорадчих служб в Україні; ролі дорадника, експерта-дорадника та об'єкта в організації демонстрації; здатність аналізувати і узагальнювати передовий досвід дорадництва та оцінювати ефективність консультування дорадчих служб
1-2	не повністю виконано завдання контрольної роботи, на недостатньому рівні відмічено знання із особливостей діяльності дорадчих служб в Україні та ролі дорадника, експерта-дорадника та об'єкта в організації демонстрації
0	не виконано завдання контрольної роботи, відсутні базові знання з навчальної дисципліни
<i>Захист контрольної роботи:</i>	
2	надано повну змістовну відповідь на завдання із контрольної роботи, на високому рівні виявлено знання із особливостей діяльності дорадчих служб в Україні; ролі дорадника, експерта-дорадника та об'єкта в організації демонстрації; здатність аналізувати і узагальнювати передовий досвід дорадництва та оцінювати ефективність консультування дорадчих служб

1	надано коротку відповідь на завдання із контрольної роботи, на недостатньому рівні відмічено знання із особливостей діяльності дорадчих служб в Україні та ролі дорадника, експерта-дорадника та об'єкта в організації демонстрації; здатність аналізувати і узагальнювати передовий досвід дорадництва та оцінювати ефективність консультування дорадчих служб
0	відсутні відповіді на завдання із контрольної роботи, не виявлено базових знань з навчальної дисципліни

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачене під час вивчення навчальної дисципліни

Перелік інструментів, обладнання та програмного забезпечення, необхідного для вивчення навчальної дисципліни, забезпечує *навчальна лабораторія біометрії* кафедри селекції, насінництва і генетики: підручники, посібники; програмне забезпечення.

13. Політика навчальної дисципліни

- *щодо термінів виконання та перескладання*: Семестровий контроль проводиться у формі заліку. Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше, ніж межа незадовільного навчання на дату семестрового контролю. Здобувачу вищої освіти, який одержав під час екзаменаційної сесії незадовільну оцінку (FX) або не був допущений до семестрового контролю, дозволяється ліквідувати підсумкову академічну заборгованість. Ліквідація здобувачем підсумкової академічної заборгованості здійснюється згідно з графіком ліквідації підсумкової академічної заборгованості. За наявності поважних причин, що документально підтверджені та погоджені з директором навчально-наукового інституту, здобувачам другого (магістерського) рівня вищої освіти працівники директорату готують розпорядження про дострокове складання екзаменаційної сесії. Здобувач вищої освіти, що навчається за індивідуальним графіком, складає семестровий контроль у терміни, визначені розкладом екзаменаційної сесії.

- *щодо академічної доброчесності*: Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та семестрового контролю результатів навчання. Відповідальність за дотримання академічної доброчесності покладається на здобувачів вищої освіти. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, залік); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з Університету; попередження про можливість притягнення до академічної відповідальності; скерування на додаткове навчання з питань академічної доброчесності.

- *щодо відвідування занять*: Відвідування занять є обов'язковим, незалежно від форми навчання. Усі види завдань (згідно робочої програми навчальної дисципліни) повинні бути виконані. Пропуски занять повинні бути відпрацьовані.

Критерієм успішного навчання здобувача вищої освіти є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

- *щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти:* Для визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті за освітнім компонентом, здобувач вищої освіти звертається із заявою до директора навчально-наукового інституту. Визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті за освітнім компонентом відбувається на платформах Prometheus, AgriAcademy. Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті, здійснює Комісія шляхом проведення співбесіди або контрольного заходу. У разі наявності оцінки у документах, які підтверджують результати навчання, зі здобувачем вищої освіти проводять співбесіду, у разі відсутності оцінки – контрольний захід. Результати навчання, здобуті у неформальній / інформальній освіті, перезараховуються як оцінка семестрового контролю (залік) із освітнього компонента відповідно до шкали та критеріїв оцінювання, затверджених в Університеті. Здобувач вищої освіти звільняється від опанування перезарахованого освітнього компонента у наступному семестрі.

- *щодо оскарження результатів оцінювання:* Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до директора навчально-наукового інституту. Заяву щодо оскарження результатів оцінювання розглядає апеляційна комісія, яка протягом трьох робочих днів ухвалює рішення про наявність або відсутності підстав оскарження результату оцінювання. Висновки апеляційної комісії оформляються відповідним протоколом і доводяться до відома здобувача вищої освіти і викладача, який проводив контрольний захід.

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Бакун Ю., Безкровний М., Браунта П. Основи сільськогосподарського дорадництва в Україні: Навчальний посібник Львів, 2003. 680 с.
2. Безкровний М.Ф. Основи аграрного консалтингу. Навч. посібник. К.: Аграр Медіа Груп, 2012. 528 с.
3. Галич О.А., Сосновська О.О. Сільськогосподарське дорадництво. Навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 368 с.
4. Кравченко І., Кухарук Ю. Становлення сільськогосподарських дорадчих служб в Україні. Київ, 2002. 88 с.

Допоміжні

1. Верба В.А., Решетняк Т.І. Організація консалтингової діяльності: Навч. посібник. К.: КНЕУ, 2000. 244 с.
2. Закон України “Про сільськогосподарську дорадчу діяльність” від 17 червня 2004 р. № 1807 – IV. *Урядовий кур’єр*. 2004.
3. Кумицький С.П. Основи організації інформаційної діяльності у сфері управління: Навч. посібник. К.: МАУП, 2002. 224 с.
4. Основи сільськогосподарського дорадництва в Україні: Навчальний посібник для дорадчих служб / За ред. Романа Шмідта. Львів: НВФ “Українські технології”, 2003. 680 с.
5. Управлінський консалтинг: Навч. посібник / Г.М. Калетнік, М.Ф. Безкровний, Т.Д. Іщенко. К.: «Аграрна освіта», 2012. 448 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://ukragroconsult.com>
2. <https://ags.in.ua>
3. <https://www.agro-anc.com.ua>
4. <https://uacc.com.ua>
5. AgriAcademy: <https://agriacademy.org/courses-catalog>
6. Prometheus: <https://prometheus.org.ua>